

KRONIKK & DEBATT

KRONIKK:

Maks 5000 tegn inkludert mellomrom. Legg ved portrettfoto.

DEBATT:

Innlegg: 3000 tegn inkludert mellomrom. Replik/kortinnlegg: 1000 – 2000 tegn.

E-post: debatt@klassekampen.no
Redaksjonen forbeholder seg retten til å forkorte innlegg.

Ingrid Grønli Åm
ingridga@klassekampen.no
Kronikk- og debattredaktør (fung.)

Carline Tromp
carlinet@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Axel Geard Nygaard
axeln@klassekampen.no
Redaksjonssekretær

Klassekampen honorerer normalt ikke innsendt stoff. Innsenderens e-postadresse blir trykt med mindre innsenderen reserverer seg mot dette.

OPPGANG: Strømprisene fryser ikke.

Er årsaken kald høst?

ENERGIPOLITIKK
Odd Handegård

En liten notis i Klassekampen den 11. november – riktignok klippet fra NTB – påstår at den voldsomme økningen av strømprisen de siste ukene, skyldes «ein kald haust». Men det er feil.

Den økte strømprisen skyldes ikke værforholdene, men at kraftbransjen har hatt en nettoeksport på mer enn 15 TWh de første ti måneder av 2016, altså like mye som Norge har eksportert de beste toppårene (i fjor, i forfjor og i 2012).

Kraftbransjen og krafttraderne spekulerer altså allerede i at det kan bli lite vann i magasinene utover vinteren. Høyre hånd vet hva den venstre gjør.

Grunnen til den økte energiprisen er altså at Norge har bygd kabler til EU med en enorm eksportkapasitet. Når det nå planlegges ytterligere tre-fire nye kabler, ser vi tegningen.

Den prisstigningen vi har hatt i det siste, er bare begynnelsen: Her skal det importeres EU-pabler og brun EU-strøm, merkelig nok med mange av klimaorganisasjonenes og miljøpartienes velsignelse.

Odd Handegård,
Tromsø
post@valeforlag.no

Donald Trump vil revitalisere kullindustrien og trekke USA

Ingen grunn ti

KRONIKK
Steinar Andresen

Mange frykter at klimaet vil bli den store taperen med Donald Trump i Det hvite hus. Det er imidlertid tre gode grunner til at klimapolitikken under Trump ikke nødvendigvis vil bli fullstendig fatal – selv om bremsene vil bli satt på.

For det første er USA langt fra noen enhetlig politisk aktør der presidenten sitter i førersetet – ei heller i klimapolitikken. Presidenten må stri med en rekke sterke «motkrefter», noe også tidligere presidenter har fått merke til fulle: Bill Clinton annonserte i 1993 at USA skulle stabilisere sine utslipp i 2000 på 1990-nivå, men på grunn av motstand fra Senatet og ikke minst innflytelsesrike lobbygrupper, kom han aldri nærheten av dette målet. Som kjent ble ikke Kyotoprotokollen en gang lagt frem for Senatet, fordi den aldri ville fått det nødvendige flertall.

George W. Bush, derimot, fikk merke at det også finnes sterke progressive krefter i amerikansk klimapolitikk. Som en reaksjon på hans ekstremt passive føderale klimapolitikk, vokste det frem et grønt «grasrot-opp-rør» og en rekke stater innførte kvotehandel eller andre tiltak for å redusere utslipp av klimagasser.

Barack Obama har på sin side måttet slite med de sterke motkreftene, og forsøket på å innføre en klimalov i 2009 ble torpedert i Kongressen. Han har derfor innført viktige klimatiltak uten å involvere Kongressen, noe som er svært kontroversi-

elt. Motstanden har vært spesielt sterk mot Obamas forslag til nye reguleringer for å kutte CO₂-utslipp, noe som vil ramme kullkraftverkene særlig hardt. Hele 27 stater har saksøkt myndighetene for å stoppe iverksettingen. Saken vil trolig ende i Høyesterett og utfallet er høyst usikkert.

Med andre ord: Uansett hva Trump måtte ville eller ikke ville i klimapolitikken, er det langt fra sikkert at han får viljen sin.

En annen grunn til at klimapolitikken ikke nødvendigvis blir fatal, er at Trumps varslede «Paris-exit» i realiteten kan bli utsatt – eller til og med avlyst. Gitt alle de andre og høyere prioriterte saksområdene, som sikkerhet og handel, der Trump ønsker omfattende endringer, kan det fort tenkes at klimaområdet ikke blir prioritert i første omgang.

Ekspertene på amerikansk klimapolitikk som vi har snakket med etter valget, er langt fra sikre på at han overhodet vil ta omkostningen med å forlate avtalen. De diplomatiske ringvirkningene kan bli for store. Det kan

også spille inn at flere nyere meningsmålinger har vist at flertallet av de republikanske velgerne, og spesielt de unge, tror at klimaendringene er reelle og at de mener myndighetene bør handle for å redusere utslippene.

Dersom Trump likevel signaliserer at han vil trekke ut USA, vil det selvsagt sende et negativt signal. Det er imidlertid grunn til å minne om at det finnes en rekke sentrale miljøavtaler der USA ikke er med. Det globale klimadiplomati vil gå videre, også uten USA. Like viktig for internasjonal klimapolitikk er det hvorvidt det viktige bilaterale samar-

beidet mellom Kina og USA vil videreføres. Det vet vi så langt ingen ting om.

Nasjonalt har Trump tatt til orde for å fjerne Obamas klimapolitikk. Det viktigste lovgrunnlaget for all amerikansk miljøpolitikk, *Clean air act*, kan han imidlertid gjøre lite med. Delstatene har også meget omfattende myndighet for utforming av klimapolitikken, og heller ikke her kan Trump gjøre noe. «Grasrotoppøret» under

George W. Bush kan derfor forventes å fortsette under Trump. Ekspertene sier at California nå vil intensivere sin progressive klimapolitikk som et motsvar til at Trump ble valgt.

Den tredje og absolutt viktigste grunnen til at Trump neppe vil makte å reversere den positive trenden i amerikanske klimagassutslipp, har med marked, økonomi og tekno-

OVERHØRT

Den kommende tiden vil jeg vise på facebook hvilke innstramminger og integreringstiltak vi har gjennomført og hva vi jobber med videre. Håper dere følger med for å spre budskapet!

Sylvia Listhaug på Facebook

«Som journalist sitter man igjen og er utladet»

Overskrift på intervju med Magnus Carlsen på nrk.no

Kjære annonsører: selvfølgelig påvirker facebook folks beslutninger! Kjære brukere: selvfølgelig påvirker ikke facebook folks beslutninger!

Eivind Trædal om Facebook, på Facebook

Min utfordring til startups som ikke ønsker at flere Trump-alikes dukker opp både her og der fremover: Bruk det smarte hodet

på noe som skaper arbeidsplasser for folk flest, ikke bare folk færrest.

Redaktør Per-Ivar Nikolaisen på teknologinettstedet Shifter

Så mistet vi han som skapte de gode nachspielene i hele min ungdomstid: Leonard Cohen. Trist. Og jeg ble litt eldre.

Trine Skei Grande om Leonard Cohen, på Twitter

MER DEBATT NESTE SIDE >>

ut av Parisavtalen. Det vil han neppe få til.

1 panikk

IKKE SÅ DIGGBART LIKEVEL? Uansett hva Donald Trump har lovet velgerne, kommer fornybar energi til å bli viktigere enn kull. Her fra et valg møte i Charleston i West Virginia. **FOTO: MARK LYONS, AFP/SCANPIX**

logi å gjøre. Så langt er det disse faktorene, og ikke bevisst klimapolitikk, som i størst grad har påvirket klimautslippene, både i USA og internasjonalt. Om prisene på fornybar energi fortsetter å synke, vil fornybarandelen øke, uansett hva en ny president mener.

I tillegg gjør enorme mengder av billig skifergass

dette til den klart viktigste energikilden i markedet. Det er gass – ikke kull – som vil bli den viktigste energibæreren i USA det neste tiåret. Den revitaliseringen av kull-industrien som Trump har lovet, er derfor ikke sannsynlig.

Trump er sikkert en god forretningsmann, men han har ikke skjønt den dynamik-

ken som ligger i fremtidens energiproduksjon. Hvis han bruker litt mer tid på det, er det ikke usannsynlig at han kommer på andre tanker.

Steinar Andresen, professor, Fridtjof Nansens Institutt steinar.andresen@fni.no

LØS KANON: Donald Trump vil skjære kraftig ned på bevilningene til Nato. Det er dårlig nytt for Norge, skriver forfatteren.

FOTO: JUSTIN SULLIVAN, AFP/ NTB SCANPIX

En utrolig dårlig timing for Norge

FORSVARET
Jan Håkon Brotnov

I langtidspanen for forsvaret har regjeringen nedprioritert vårt landforsvar. Hæren og Heimevernet er gitt en stemoderlig behandling og vil ikke bli vurdert i denne omgang, trass i at nedskjæringene har nådd smertegrensen.

Det hjelper ikke hvor godt vi har det i vårt land dersom vi ikke er i stand til å forsvare oss. Fagmilitære er på linje med befolkningen i synet på at det bare er et troverdig landforsvar som er i stand til å avskrekke en mulig fiende eller motvirke at noen land søker å legge press på oss.

Grunnen til nedprioriteringen av landforsvaret, er at de mange (52!) og dyre (i milliardklassen) nye jager- og bombeflyene vil koste så mye, at det blir lite igjen til andre forsvarsgrener. Dette er fly som best er egnet til aksjoner i for eksempel Midtøsten – men mindre godt egnet til å forsvare det norske territorium.

Politikerne fra regjeringspartiene har regnet med at USA vil fortsette å støtte Nato, og dermed Natos

medlemsland som Norge, slik det er skjedd til nå, da USA betaler dobbelt så mye som alle de andre Nato-landene til sammen.

Så skjer det «utenkelige»: USA velger en president som ønsker å skjære kraftig ned på bevilningene til Nato.

Dette er en utrolig dårlig timing og kombinasjon. Sentrumpartiene har advart regjeringen mot å nedprioritere landforsvaret, da dette med et svekket Nato er halsløs gjerning.

Senterpartiet er nå som alltid en garantist for et sterkt landforsvar, inkludert

Heimevernet. SV, Rødt og de to andre sentrumpartiene KrF og Venstre vil stemme mot regjeringens forsvarspolitik. Det er å

håpe at Arbeiderpartiet også viser et realpolitisk syn.

Det var høyst usannsynlig at Trump skulle vinne presidentvalget, men det gjorde han. Troverdige politikere må i forsvarspolitikken ta høyde for det verst tenkelige, og dette ansvaret har ikke regjeringen tatt på seg.

For øvrig bør utenriks- og forsvarspolitikken bli mer åpen, slik at vanlige mennesker også kan bli hørt.

Jan Håkon Brotnov, Kløfta

jabr60@hotmail.com